

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ

ਭੰਡਾਰੀ ਸੀ.ਜੇ. ਅਤੇ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ, ਜੇ. ਦੇ ਅੱਗੇ

ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ, - ਡਿਫੈਂਡੈਂਟ-ਅਪੀਲੈਂਟ

ਬਨਾਮ

ਫਰਮ ਰਾਲੀਆ ਰਾਮ-ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ,-ਜਵਾਬਦਾਰ

1952 ਦੀ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਨੰ. 14

ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਮਿਤੀ 2 ਜੁਲਾਈ 1954

ਪੰਜਾਬ ਲੈਂਡ ਰੈਵੇਨਿਊ ਐਕਟ (1887 ਦਾ XVIII), ਸੈਕਸ਼ਨ 158 (2) (XIV) - ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 46 (2) ਦੇ ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨੀ ਮਾਲੀਏ ਦੇ ਬਕਾਏ ਵਜੋਂ ਆਮਦਨ ਟੈਕਸ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਨੱਥੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਡਿਫਾਲਟਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ। ਸੂਟ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਨੱਥੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ ਡਿਫਾਲਟਰ ਦੀ ਸੰਪਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਉਸਦਾ ਅਜਿਹਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਭਾਵੇਂ ਧਾਰਾ 158 (2) (XIV) ਭਾਰਤੀ ਆਮਦਨ-ਕਰ ਐਕਟ (1922 ਦਾ XI) ਦੁਆਰਾ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਹੈ। ਦੀ ਧਾਰਾ 46 (2) ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ-ਲਾਗੂਯੋਗਤਾ।

ਪੰਜਾਬ ਲੈਂਡ ਰੈਵੇਨਿਊ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 158(2)(XIV) ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧਿਆਏ VI ਅਤੇ VII ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨੀ ਮਾਲੀਏ ਦੀ ਉਗਰਾਹੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣਾ ਸੀ। ਜ਼ਮੀਨੀ ਮਾਲੀਏ ਦੀ ਰਿਕਵਰੀ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ। ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਉਪਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਡਿਫਾਲਟਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਰਾਹਤ ਦੇ ਸਕੇ

VOL. VIII]

ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

441

ਜੇਕਰ ਜ਼ਮੀਨੀ ਮਾਲੀਏ ਦੇ ਬਕਾਏ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਮਨਾਹੀ ਡਿਫਾਲਟਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ 'ਤੇ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸੀ।

ਅੱਗੇ ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਆਮਦਨ ਕਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 46(2) ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਦੁਆਰਾ ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ ਜੋ ਅਧਿਆਏ VI ਅਤੇ VII ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਨੁਮਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਭੂਮੀ ਮਾਲੀਆ ਦੇ ਬਕਾਏ ਕਿਉਂਕਿ ਐਕਟ ਡਿਫਾਲਟਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਕੁਰਕੀ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

3 ਜੂਨ, 1952 ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, ਸ਼ਿਮਲਾ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਫ ਜੁਡੀਕੇਚਰ ਦੇ ਮਾਣਯੋਗ ਜਸਟਿਸ ਸੇਨੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਤੋਂ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਅਧੀਨ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਦੀ ਅਪੀਲ, ਸ਼੍ਰੀ ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਉਲਟਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ

ਜੱਜ ਜਲੰਧਰ ਨੇ ਮਿਤੀ 7 ਮਈ, 1951, ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਬਸੰਤ ਲਾਲ, ਸਬ-ਜੱਜ, ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਜਲੰਧਰ, ਦੀ ਬਹਾਲੀ, ਮਿਤੀ 22 ਜੁਲਾਈ, 1950 (ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ (1) ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਦਈ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਘੋਸ਼ਣਾ ਅਤੇ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਲਈ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕਰਕੇ। ਲਾਗਤ) ਅਤੇ ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਦੌਲਤ ਰਾਮ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀਆਂ ਅੱਧੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਅਰੁੜ ਚੰਦ ਜਾਂ ਅਰੁੜ ਚੰਦ ਕਿਸ਼ੋਰੀ ਲਾਲ ਤੋਂ ਆਮਦਨ ਕਰ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਵਿੱਚ ਨੱਥੀ ਹੋਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਅੱਧੀ ਵੇਚ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਆਰਡਰ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਸਹਿਣ ਕਰਨ ਲਈ ਛੱਡ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਐਸ ਐਮ ਸੀਕਰੀ, ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ ਅਤੇ ਹੇਮ ਰਾਜ ਮਹਾਜਨ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

F. C. ਮਿੱਤਲ, ਅਤੇ S. D. BAHRI, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ, ਜੇ. 1952 ਦੇ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 14 ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਨੁਕਤੇ ਦੀ ਸਲਾਘਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

442

ਪੰਜਾਬ ਸੀਰੀਜ਼

[VOL. VIII

ਸ਼੍ਰੀ ਬੰਸੀ ਲਾਲ, ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ, ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1922 ਦੀ ਧਾਰਾ 46(2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੁਲੈਕਟਰ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ, ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਕ ਪੀ.ਵਾਈ. ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਭੇਜੇ ਗਏ, ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਕਿ 1,75,627-10-0 ਰੁਪਏ ਮੈਸਰਸ ਅਰੁੜ ਚੰਦ-ਕਿਸ਼ੋਰੀ ਲਾਲ, ਮੁਲਾਂਕਣ, ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ, ਸੁਪਰ-ਟੈਕਸ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੇ ਬਕਾਏ ਦੇ ਕਾਰਨ ਬਕਾਇਆ ਸੀ। ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਭੇਜਣ ਵਿੱਚ, ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਟਿਵ ਪੀ.ਵਾਈ., ਸ਼੍ਰੀ ਬੰਸੀ ਲਾਲ ਨੇ ਪੱਤਰ, ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਕ ਪੀ.ਐਕਸ., ਕੁਲੈਕਟਰ, ਜਲੰਧਰ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਰਕਮ ਅਰੁੜ ਚੰਦ ਦੀ ਚੱਲ ਅਤੇ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਂ ਵਸੂਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਉਸ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਰੁੜ ਚੰਦ ਮੈਸਰਸ ਦਾ ਇਕੱਲਾ ਮਾਲਕ ਹੈ, ਰਲੀਆ ਰਾਮ-ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ, ਮੈਸਰਸ ਦੀ ਚੱਲ ਅਤੇ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ। ਰਲੀਆ ਰਾਮ-ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਰਿਕਵਰੀ ਲਈ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈ ਰਕਮਾਂ ਦੀ ਕੁਰਕੀ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਸੀ।

ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 46(2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮੰਗ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਪੰਨਾ 9 ਅਤੇ 11 'ਤੇ ਦਿਖਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸੂਚੀਆਂ 'ਏ' ਅਤੇ 'ਬੀ' ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਨੂੰ ਨੱਥੀ ਕੀਤਾ। ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਇਹ ਕਾਰਵਾਈ ਹੋਈ ਹੈ।

ਮੈਸਰਜ਼ ਰਲੀਆ ਰਾਮ-ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 80 ਦੇ ਤਹਿਤ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ, ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਕ ਡੀ. 1, ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਨੋਟਿਸ ਵਿੱਚ ਮੈਸ.ਰਲੀਆ ਰਾਮ-ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੁਰਕ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਅਸੈਸੀ ਫਰਮ ਜਾਂ ਅਰੁੜ ਚੰਦ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਮੈਸ.ਰਲੀਆ ਰਾਮ-ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਕੁਰਕੀ ਕਰਨ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਕੀਤਾ, ਪਰ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ, ਜਲੰਧਰ ਨੇ 14 ਸਤੰਬਰ, 1948 ਨੂੰ ਇਤਰਾਜ਼ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਮੈਸ.ਰਲੀਆ ਰਾਮ-ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਕਲੈਕਟਰ ਅੱਗੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਅਪੀਲ 31 ਮਾਰਚ, 1949 ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

6 ਨਵੰਬਰ, 1948 ਨੂੰ, ਮੈਸਰਜ਼ ਰਾਲੀਆ ਟੀ ਰਾਮ-ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਇਹ ਕਾਰਵਾਈ ਇਹ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਉਠਾਈ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਕੁਰਕ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਮੁਦਈ-ਫਰਮ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਸਨ ਅਤੇ ਅਰੁਰ ਚੰਦ-ਕਿਸ਼ੋਰੀ ਲਾਲ ਤੋਂ ਆਮਦਨ ਕਰ, ਸੁਪਰ-ਟੈਕਸ, ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਕੁਰਕੀ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਦੇਣਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਉਸ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕੁਰਕ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੀ ਨਿਲਾਮੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

18 ਫਰਵਰੀ, 1949 ਨੂੰ, ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਧਿਰਾਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ 'ਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕੀਤਾ:-

ਕੀ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਮੁਦਈ-ਫਰਮ ਦੀ ਹੈ?

ਅਰੁਰ ਚੰਦ ਨੂੰ ਦੀਵਾਲੀਆ ਹੋਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਸਰਕਾਰੀ ਰਸੀਵਰ, ਜਲੰਧਰ, ਨੂੰ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਵਜੋਂ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਲਾਗਤਾਂ ਸਮੇਤ ਸੁਣਾਉਂਦਿਆਂ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਅਟੈਚ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਮੁਦਈ-ਫਰਮ ਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਮਾਲਕ ਅਰੁਰ ਚੰਦ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਦੌਲਤ ਰਾਮ ਸੀ।

ਉਸ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫਰਮਾਨ ਤੋਂ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਨੇ ਕੋਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 96 ਅਧੀਨ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ।

ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ, ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਨੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਲੈਂਡ ਰੈਵੇਨਿਊ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 158(2)(xiv) ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਇਤਰਾਜ਼ ਅਸਫਲ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਨਾਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਮੈਰਿਟ 'ਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਦੌਲਤ ਰਾਮ ਅਟੈਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਅੱਧੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਮਾਲਕ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਅੱਧੇ ਹਿੱਸੇ ਮੇਸਰਸ ਅਰੁਰ ਚੰਦ-ਕਿਸ਼ੋਰੀ ਲਾਲ ਤੋਂ ਆਮਦਨ ਕਰ, ਸੁਪਰ-ਟੈਕਸ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਕੁਰਕੀ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਹੀਂ ਸੀ

444

ਪੰਜਾਬ ਸੀਰੀਜ਼

VOL, VII

ਅਪੀਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਆਪ ਸਹਿਣ ਕਰਨ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ।

1950 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 243 ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫਰਮਾਨ ਤੋਂ ਮੈਸ. ਰਾਲੀਆ ਰਾਮ-ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ।

1951 ਦੀ ਰੈਗੂਲਰ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 497 ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਿਸ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਹੋਈ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 158(2)(xiv) ਦੁਆਰਾ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਰੁਰ ਚੰਦ ਅੱਧੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਮਾਲਕ ਨਹੀਂ ਸੀ।
ਨੱਥੀ

ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਬਾਰੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਿਆਂ ਸੋਨੀ, ਜੇ., ਨੇ ਕਿਹਾ-

“ਜੇਕਰ ਸਾਬਕਾ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਉਹ ਜਾਇਦਾਦ ਜਿਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਉਹ ਡਿਫਾਲਟਰ ਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ, ਪਰ ਜਿੱਥੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਜਾਂ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਜਾਂ ਪੂਰਵ

ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਇਹ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਸਿਧਾਂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਰੋਕਦਾ ਹੋਵੇ।"

1951 ਦੀ ਰੈਗੂਲਰ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 497 ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਸੋਨੀ, ਜੇ., ਨੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਪੂਰੇ ਖਰਚਿਆਂ ਸਮੇਤ ਬਹਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

1951 ਦੀ ਰੈਗੂਲਰ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 497 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ, ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਨੇ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਅਧੀਨ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ।

ਦਲੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਵੋਲ. VIII]

ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

445

ਜੇ ਮੈਂ ਉੱਪਰ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਉਸ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਜੇ ਨੁਕਤਾ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਮੁਕੱਦਮਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਇਹ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈਆਂ ਹਨ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 158(2)(xiv) ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 158(2)(xiv) ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ-

"158. ਸਿਵਾਏ ਇਸ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ- ਡੀ

(1) *

(2) ਦੀਵਾਨੀ ਅਦਾਲਤ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਉੱਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ, ਅਰਥਾਤ-

(xiv) ਦੁਆਰਾ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ, ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਦਾਅਵਾ

ਸਰਕਾਰ, ਜਾਂ ਭੂਮੀ-ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਰਿਕਵਰੀ ਲਈ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਜ਼ਮੀਨ-ਮਾਲ ਦੇ ਬਕਾਏ ਵਜੋਂ ਕੋਈ ਵਸੂਲੀ ਯੋਗ ਰਕਮ;

*

*

*

ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 158(2)(xiv) ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 158(2)(xiv) ਐਕਟ ਦੇ ਅਧਿਆਏ VI ਅਤੇ VII ਵਿੱਚ ਨਜ਼ਿੱਠਣ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸੀ। ਭੂਮੀ-ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਜਾਂ ਜ਼ਮੀਨ-ਮਾਲ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਨਜ਼ਿੱਠਣਾ।

ਧਾਰਾ 61 ਤੋਂ 78 ਵਿੱਚ ਭੂਮੀ-ਮਾਲੀਆ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 79 ਤੋਂ 96 ਵਿਕਰੀ ਵਿੱਚ ਅਪਣਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 97 ਅਤੇ 98 ਜ਼ਮੀਨ-ਮਾਲੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਮੰਗਾਂ ਦੀ ਮੁੜ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 67 ਭੂਮੀ-ਮਾਲੀਆ ਦੇ ਬਕਾਏ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ-

"67. ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਹੋਰ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਜਾਂ ਵਧੇਰੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਭੂਮੀ-ਮਾਲੀਆ ਦਾ ਬਕਾਇਆ ਵਸੂਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ-

(a) ਡਿਫਾਲਟਰ 'ਤੇ ਮੰਗ ਦੀ ਰਿੱਟ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੁਆਰਾ;

(ਬੀ) ਉਸਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਅਤੇ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੁਆਰਾ;

(c) ਉਸ ਦੀ ਚੱਲ-ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਅਤੇ ਅਣਕੱਟੀਆਂ ਜਾਂ ਇਕੱਠੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਫਸਲਾਂ ਦੀ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਦੁਆਰਾ;

(d) ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੋਲਡਿੰਗ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦੁਆਰਾ ਜਿਸ ਦਾ ਬਕਾਇਆ ਹੈ;

(e) ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਕੁਰਕੀ ਜਾਂ ਹੋਲਡਿੰਗ ਦੁਆਰਾ ਜਿਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਬਕਾਇਆ ਹੈ;

(f) ਉਸ ਜਾਇਦਾਦ ਜਾਂ ਹੋਲਡਿੰਗ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਕੇ;

(g) ਉਸ ਜਾਇਦਾਦ ਜਾਂ ਹੋਲਡਿੰਗ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦੁਆਰਾ;

(h) ਡਿਫਾਲਟਰ ਦੀ ਹੋਰ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਕੇ।

ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਡਿਫਾਲਟਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਭੂਮੀ-ਮਾਲੀਆ ਦੇ ਬਕਾਏ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਬਕਾਇਆਂ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ-ਮਾਲੀਆ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਕਾਏ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਡਿਫਾਲਟਰ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿਰੁੱਧ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਹਨ। ਦਰਅਸਲ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 77 ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇਹ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਡਿਫਾਲਟਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਤ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਅਤੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਨੇਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾਲ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕੋਈ ਵੀ ਜੁਰਮ, ਗ੍ਰਾਂਟਾਂ ਜਾਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਅਯੋਗ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਉਸ ਦੇ ਹਿੱਤ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 158(2) (xiv) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਦਾਅਵੇ ਉਹ ਦਾਅਵੇ ਹਨ ਜੋ ਜ਼ਮੀਨ-ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਭੂਮੀ-ਮਾਲੀਆ ਦੇ ਬਕਾਏ ਵਜੋਂ ਵਸੂਲੀ ਯੋਗ ਰਕਮ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਐਕਟ ਦਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 78 ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਰੋਧ ਦੇ ਤਹਿਤ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਡਿਫਾਲਟਰ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪੈਸਿਆਂ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 84 ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਡਿਫਾਲਟਰ ਦੁਆਰਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ 'ਤੇ ਬਕਾਏ ਜਿਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਦੀ ਵਿਕਰੀ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਈ ਜਾਵੇਗੀ।

ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 91 ਕੁਝ ਸਮੱਗਰੀ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ ਜਾਂ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਸੰਚਾਲਿਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 92 ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਲਈ ਅਤੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖਣ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 158(2) (xv) ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਭੂਮੀ-ਮਾਲੇ ਦੇ ਬਕਾਏ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਜਾਂ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜ਼ਮੀਨ-ਮਾਲੇ ਦੇ ਬਕਾਏ ਵਜੋਂ ਵਸੂਲੀ ਯੋਗ ਕੋਈ ਵੀ ਰਕਮ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਇਸ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਸਮਰੱਥ ਹੋਵੇਗੀ।

ਐਕਟ ਦੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਡਿਫਾਲਟਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਰਾਹਤ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜ਼ਮੀਨ-ਮਾਲ ਦੇ ਬਕਾਏ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਲਗਭਗ ਅਟੱਲ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ

448

ਪੰਜਾਬ ਸੀਰੀਜ਼

[VOL. VIII]

ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 158(2)(xiv) ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਮਨਾਹੀ ਡਿਫਾਲਟਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 79 ਤੋਂ 96 ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਵਿੱਚ ਅਪਣਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਕੋਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਦੇ ਆਰਡਰ XXI ਦਾ ਨਿਯਮ 58 ਨਿਰਣਾ-ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਅਟੈਚਮੈਂਟ ਲਈ ਦਾਅਵਿਆਂ ਅਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕੋਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਦੇ ਆਰਡਰ XXI ਦਾ ਨਿਯਮ 89 ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਤਾਂ ਅਜਿਹੀ ਸੰਪਤੀ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੈ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਵਿਕਰੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹਾਸਲ ਕੀਤੇ ਟਾਈਟਲ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਸ ਵਿੱਚ ਵਿਆਜ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਦੁਆਰਾ ਜਮ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕੋਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਦੇ ਆਰਡਰ XXI ਦਾ ਨਿਯਮ 91 ਨਿਲਾਮੀ ਵਿਕਰੀ 'ਤੇ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰਨ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਫੈਸਲਾ-ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਨੇ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਦੀ ਵੇਚੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਕਣਯੋਗ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਦੇ ਕੋਟ ਫਟ ਦੇ ਆਰਡਰ XXI ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ 58, 89 ਅਤੇ 91 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰੀ ਕੋਈ ਉਪਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਸ੍ਰੀ ਸਰਵ ਮਿੱਤਰ ਸੀਕਰੀ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 46 (2) ਦੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕੁਲੈਕਟਰ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਜ਼ਾਬਤਾ ਦੇ ਆਰਡਰ XXI ਦੇ ਨਿਯਮ 58 ਦੇ ਤਹਿਤ ਡਿਫਾਲਟਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਉਠਾਈ ਗਈ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਇਸ ਸਧਾਰਨ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਗਲਤ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਇੱਕ ਡਿਫਾਲਟਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ-ਮਾਲ ਦੇ ਬਕਾਏ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਕੁਰਕੀ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 46(2) ਦਾ ਪ੍ਰਵਾਨ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ-

"ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੀਆਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਪੱਖਪਾਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਉਹ ਉਕਤ ਰਕਮ ਨੂੰ ਮੁੜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਜੋ ਸਿਵਲ ਕੋਡ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ, 1908 (V of 1908), ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਨ

ਇੱਕ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇੱਕ ਡਿਕਰੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਹੈ।"

ਮੇਰੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 46(2) ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਦੁਆਰਾ ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ ਜੋ ਜ਼ਮੀਨ-ਮਾਲ ਦੇ ਬਕਾਇਆਂ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਅਧਿਆਇ VI ਅਤੇ VII ਦੇ ਅਧੀਨ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹਨ।

ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 158 (2) (xiv) ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਸ ਉਪਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਮਨਾਹੀ ਤੋਂ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ। ਉਹ ਮੁਕੱਦਮੇ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 78 ਅਤੇ 158(2)(xv) ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 78 ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 158(2)(xiv) ਦੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉਪਬੰਧ ਇਕੱਲੇ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਸੂਲੀਯੋਗ ਜ਼ਮੀਨੀ ਮਾਲੀਏ ਦੇ ਬਕਾਏ ਦੀ ਮੰਗ ਦੀਆਂ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 158 (2) (xiv) ਦਾਅਵਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ ਜੋ ਐਕਟ ਦਾ (xiv) ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਾਲੀਆ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਡਿਫਾਲਟਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 117 ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਿਰਲੇਖ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਭਾਗ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਮਾਲ ਅਫਸਰ ਵੰਡ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਿਸੇ ਸਮਰੱਥ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਜਾਂ ਉਹ ਖੁਦ ਅੱਗੇ ਵਧ ਸਕਦਾ ਹੈ ਉਸ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਅਜਿਹੀ ਅਦਾਲਤ ਸਨ। ਜੇਕਰ ਮਾਲ ਅਧਿਕਾਰੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਮਾਲ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫ਼ਰਮਾਨ ਤੋਂ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਝੂਠ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਫ਼ਰਮਾਨ ਇੱਕ ਮੂਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਅਧੀਨ ਜੱਜ ਦਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਸੀ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 158(2)(xiv) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਡਿਫਾਲਟਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੰਪਤੀ ਡਿਫਾਲਟਰ ਦੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸ ਤੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲ ਬਕਾਇਆ ਸੀ।

ਆਨੰਦ ਬਿਹਾਰੀ ਲਾਲ (1) ਦੁਆਰਾ ਰਾਧਾ ਕਿਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਰਾਮ ਨਗਰ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀ ਵਿੱਚ, ਯੂ.ਪੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 233 (ਐਮ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਸਵਾਲ ਉੱਠਿਆ। ਲੈਂਡ ਰੈਵੇਨਿਊ ਐਕਟ, 1901. ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਮਲਿਕ, ਸੀ.ਜੇ. (ਵਲੀ ਉੱਲਾ, ਰਘੁਬਰ ਦਿਆਲ, ਅਗਰਵਾਲਾ ਅਤੇ ਭਾਰਗਵ, ਜੇ.ਜੇ., ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ) ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਜੋ ਖੁਦ ਡਿਫਾਲਟਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਧਾਰਾ 233 ਆਫ (ਐਮ) ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੇ. ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪੂਰੇ ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਕਿ ਮੈਂ ਯੂ.ਪੀ. ਲੈਂਡ ਰੈਵੇਨਿਊ ਐਕਟ, 1901 ਮਲਿਕ, ਸੀ ਜੇ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਆਖਿਆ ਉੱਤੇ ਲਾਭਦਾਇਕ ਕੁਝ ਜੋੜ ਸਕਦਾ ਹਾਂ।

ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 46(5-ਏ) ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇਹ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਸ ਉਪ ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨੋਟਿਸ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਸ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੰਗੀ ਗਈ ਰਕਮ ਜਾਂ ਉਸ ਦਾ ਕੋਈ ਹਿੱਸਾ ਉਸ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਜਾਂ ਇਹ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਖਾਤੇ 'ਤੇ ਕੋਈ ਪੈਸਾ ਨਾ ਰੱਖੇ- ਦੇਖੇ, ਫਿਰ, ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 46 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੁਝ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਰਕਮ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਾਲ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ।

ਮਿਸਟਰ ਐਫ.ਸੀ. ਮਿੱਤਲ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 46(5-ਏ) ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਮਦਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 46(2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਾ ਮਾਲਕ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। - ਟੈਕਸ ਐਕਟ. ਮੇਰੇ ਨਿਰਣੇ ਵਿੱਚ, ਉਠਾਏ ਗਏ ਵਿਵਾਦ ਦੀ ਤਾਕਤ ਹੈ।

ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਮੈਂਨੂੰ ਇਹ ਸੂਟ ਮਿਲਦਾ ਹੈ

ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਅਪੀਲ ਆਈ ਹੈ, ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 158(2)(xiv) ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ।

1952 ਦੇ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 14 ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹੋਰ ਬਿੰਦੂ ਨਹੀਂ ਉੱਠਦਾ।

ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਅਪੀਲ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਖਾਰਜ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਭੰਡਾਰੀ। C. ਜੇ.-ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਸੰਜੀਵ ਕੁਮਾਰ ਟਰਾਂਸਲੇਟਰ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।